

LESZEK BEDNORZ

**NOWE STANOWISKA SOLANKI KOLCZYSTEJ
SALSOLA KALI L. SUBSP. *KALI* NA MIERZEI ŁEBSKIEJ
W SŁOWIŃSKIM PARKU NARODOWYM**

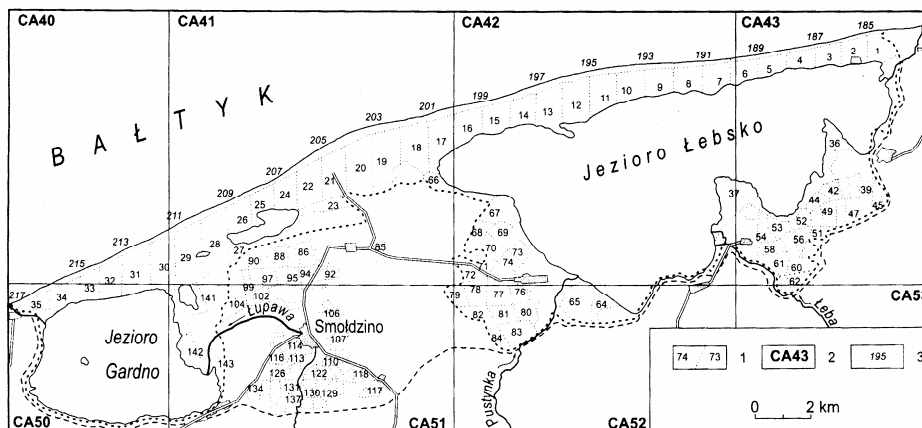
*Z Katedry Botaniki
Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu*

ABSTRACT. In the present paper the new localities of *Salsola kali* L. subsp. *kali* on the Mierzeja Łebska in the Słowiński National Park were described.

Key words: *Salsola kali* L. subsp. *kali*, Mierzeja Łebska, Słowiński National Park

Solanka kolczysta *Salsola kali* L. subsp. *kali* jest nadmorską rośliną eurazjatycką (Stengl-Rejthar 1992). W Polsce występuje na kilkudziesięciu stanowiskach na brzegu Bałtyku i została uznana za gatunek zagrożony w naszej florze (Zarzycki i Szeląg 1992, Żukowski i Jackowiak 1995). Jest to nieduża roślina jednoroczna dorastająca do 40 cm wysokości (fot. 1 i 2). Gatunek jest zaliczany do grup ekologicznych halofitów i sukulentów (Klimko 1975). Z terenu Słowińskiego Parku Narodowego (SPN) solanka kolczysta podawana była jako gatunek rzadki, występujący bardzo nielicznie na plaży – u podnóża wału wydmy białych i sporadycznie za tym wałem – w obniżeniach z otoczkami naniesionymi przez wlewy morza [według kwadratów ATPOL CA40 – 215 km wybrzeża, CA41 – 202, 204, 205 km, CA43 – 186, 187, 188, 189, 190 km (ryc. 1)] (Piotrowska i in. 1997, w publikacji omyłkowo podano kwadrat CA50, wymieniając stanowisko na 215 km).

W sierpniu 2002 roku, podczas pobytu w Stacji terenowej Zakładu Klimatologii UAM w Poznaniu na Mierzei Łebskiej w SPN, autor zaobserwował na plaży, na 194 km wybrzeża (ATPOL CA42), liczne osobniki solanki kolczystej (na 250-metrowym odcinku plaży naliczono 142 osobniki), której nie było tu z całą pewnością w latach poprzednich (1994-2001). Plaża w tym miejscu jest szeroka (85 m) i płaska, a solanka występuje na pograniczu tzw. plaży zimowej i wydmy białych, gdzie rozwija się inicjalny podzespół *Elymo-Ammophiletum honckenyetosum*. Jest to zbiorowisko nadmorskich traw psammofilnych, piaskownicy zwyczajnej *Ammophila arenaria* i wydmuchrzycy piaskowej *Leymus arenarius*, a gatunkami wyróżniającymi podzespół są *Honckenia peploides*

Ryc. 1. Mapa przeglądowa SPN (wg **Piotrowskiej i in.** 1997): 1 – granice i numery oddziałów leśnych, 2 – oznaczenia kwadratów ATPOL, 3 – kilometry linii brzegowej

Fig. 1. General map of SPN (after **Piotrowska and in.** 1997): 1 – boundaries and numbers of forest sections, 2 – symbols of squares used in the Atlas of distribution of vascular plants in Poland (ATPOL), 3 – kilometres of coastline

i *Cakile maritima* (**Piotrowska** 1997). Ponieważ solanka kolczysta nie była dotąd notowana w kwadracie CA42 (pomiędzy 190 a 200 km), sprawdzono cały ten fragment wybrzeża. Stwierdzono występowanie solanki na całym odcinku, najobfitsze w okolicach 191, 192, 194, 199 i 200 km, gdzie plaża jest szeroka i pokryta częściowo roślinnością. Roślina występuje najczęściej w sąsiedztwie dwóch innych rzadkich gatunków spotykanych na plaży zimowej, a mianowicie honkenii *Honckenya peploides* i rukwieli *Cakile maritima*, wyraźnie preferując te same mikrosiedliska. Na odcinkach wybrzeża, gdzie plaża jest wąska, prawie pozbawiona roślinności, a wał wydmy stromy i zabudowany, solanka występuje bardzo nielicznie (przeciętnie 1 osobnik na 100 m wybrzeża). W tych miejscach *S. kali* pojawia się nie na plaży, ale u podnóża i w dolnych partiach stromego stoku wydmy czołowej. Obserwacje rozszerzono następnie na odcinek Mierzei Łebskiej od Łeby w kierunku zachodnim aż do 203 km wybrzeża. Potwierdzono występowanie solanki w kwadracie CA43 (186-190 km wybrzeża) oraz CA41 (200-203 km wybrzeża). Solanka kolczysta występuje więc obecnie na niemal całym odcinku mierzei jeziora Łebsko, z wyjątkiem wschodniego krańca między Rąbką a Łebą, gdzie plaża jest intensywnie wydeptywana przez wczasowiczów.

Literatura

- Klimko M.** (1975): Zróżnicowanie ekologiczne roślin plaży i wydm białych Słowińskiego Parku Narodowego w oparciu o cechy budowy anatomicznej. *Bad. Fizjogr. Pol. Zach. B*, 28: 145-165.
- Piotrowska H.** (1997): Roślinność wydm. W: *Przyroda Słowińskiego Parku Narodowego*. Red. H. Piotrowska. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Piotrowska H., Żukowski W., Jackowiak B.** (1997): Rośliny naczyniowe Słowińskiego Parku Narodowego. *Pr. Zakł. Taks. Rośl. UAM* 6: 7-216.
- Stengl-Rejthar A.** (1992): *Salsola L.*, Solanka. W: *Flora Polski*. T. 3. Red. A. Jasiewicz. PAN, Instytut Botaniki im. W. Szafera, Kraków.
- Zarzycki K., Szelaż Z.** (1992): Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. W: *Lista roślin zagrożonych w Polsce*. Red. K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Heinrich. PAN, Instytut Botaniki im. W. Szafera, Kraków.
- Żukowski W., Jackowiak B.** (1995): Lista roślin naczyniowych ginących i zagrożonych na Pomorzu Zachodnim i w Wielkopolsce. W: *Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski*. Red. W. Żukowski, B. Jackowiak. *Pr. Zakł. Takson. Rośl. UAM* 3: 9-96.

NEW LOCALITIES OF *SALSOLA KALI* L. SUBSP. *KALI* ON THE MIERZEJA ŁĘBSKA IN THE SŁOWIŃSKI NATIONAL PARK

S u m m a r y

The new localities of *Salsola kali* L. subsp. *kali* were found on the Mierzeja Łebska in the Słowiński National Park. The species was found in ATPOL square CA42 on the entire coastline between 190 and 200 km. *Salsola kali* grows here mainly on the beach in plant association *Elymo-Ammophiletum honckenyetosum*.